97. štev. V Ljubljani, četrtek 22. aprila 1920. Poštnina plačana v gotovini. III. leto.

Velja v Ljubljani in po pošti:
celo leto . . . K 180·—
pol leta . . . „ 90·—
četrt leta . . . „ 45·—
za mesec . . „ 15·—

Za inozemstvo:
celo leto . . . K 240·—
pol leta . . . „ 120·—
četrt leta . . . „ 60·—
za mesec . . „ 20·—

JUGOSLAVIJA

Za Ameriko:
celoletno . . . 4 dolarji
polletno . . . 2 dolarja
četrtletno . . . 1 dolar.

Novi naročniki naj pošiljaj naročnino po nakazilci.

...i se zaračunajo po ...prostoru in sicer ... 55 mm ... za enkrat 1 K ...a večkrat popust.

Uredništvo je v Ljubljani, Frančiškanska ulica štev. 6/I. Telefon štev. 360. — Upravništvo je na Marijinem trgu štev. 8. Telefon štev. 44.

Izhaja vsak dan zjutraj. Posamezna številka velja 1 krono.

Vprašanjem glede inseratov i. dr. se naj ...loži za odgovor dopisnica ali znamka. — Dopisi naj se frankirajo. — Rokopisi se ne vračajo.

Plačano do ..... Licijalna knjižnica Pavšalni franko Ljubljana.

Italijani zasedejo naše železnice.

LDU Trst, 21. aprila. V mestu se trdovratno vzdržujejo vesti, da nameravajo Italijani zasesti železniško progo Logatec - Zidani most - Špilje, da tako vzpostavijo železniški promet z Nemško Avstrijo. Preko Nabrežine se je v smeri proti Logatcu odpeljalo že več vojaških vlakov.

LDU Split, 21. aprila. Iz Rima poročajo, da italijanski vladni krogi napeto zasledujejo razvoj notranjih dogodkov v Jugoslaviji. Pričakujejo, da bo v Jugoslaviji izbruhnila splošna stavka. Ker je vsled železniške stavke pretrgana zveza Italije z državami, ki so navezane na promet skozi Jugoslavijo, pripravljajo odločilni krogi v Rimu korake, da se promet s temi državami skozi Jugoslavijo zopet vzpostavi.

LDU Vrhnika, 21. aprila. Potniki, ki prihajajo čez demarkacijsko črto, pripovedujejo, da je v Logatcu in okolici vse polno italijanskega vojaštva.

Komunisti proglasili politično stavko.

Na včerajšnjem popoldanskem shodu, ki so ga imeli komunistični železničarji je izjavil njihov voditelj Perdan: ker vlada ni ugodila našim zahtevam, **stopamo s tem iz mezdnega gibanja v politično stavko. Živela sovjetska republika.**

Agitacija za splošno stavko.

Voditelji železničarskega štrajka ki so uvideli, da sami ne morejo zmagati, se trudijo na vse načine, da bi izzvali v svojo pomoč generalno stavko v Sloveniji. Dosegli so tozadevni sklep strokovne zveze, ki je proglasila splošno stavko vseh v njenih organizacijah včlanjenih delavcev. Stavka prične jutri zjutraj, le rudarji v zagorskem, trboveljskem in hrastniškem revirju bi imeli začeti že danes. Štrajk bo za enkrat samo demonstrativen in omejen na tri dni. Ako pa ne bo pomagal, bo podaljšan.

Stavkujoči ne dobe javne prehrane.

Deželna vlada je sklenila na predlog odseka za prehrano, da se štrajkujočim železničarjem ustavi dobava živil iz aprovizacijskih zalog. Odsek za prehrano mora skrbeti, da porabi svoje itak pičle količine živil predvsem za tisto prebivalstvo, ki dela. Nikakor ne gre, da bi se podpirali v enaki meri tisti, ki s svojim ravnanjem sami najbolj ogrožajo vso prehrano. Dovoz živil je zastal in deželna vlada je smatrala, da so nujno potrebni ukrepi, s katerimi se preskrba delavnega ljudstva kar najbolj zagotovi; odtod ta varnostna odredba.

Omejitev zborovalne svobode.

Deželna vlada za Slovenijo je izdala naslednjo nar. št. 3953/pr.:

§ 1. Shodi katerekoli vrste bodisi splošno pristopni ali omejeni na povabljene goste, bodisi v zaprtih prostorih ali pod vedrim nebom, so prepovedani.

§ 2. Prireditelje shodov in govornike na istih kaznujejo politična oblastva z globo do 20.000 kron in s zaporom do 6 mesecev.

§ 3. Poverjenik za notranje zadeve se pooblašča, da v izjemnih, upoštevanja vrednih primerih dovoli prireditev shoda.

§ 4. Ta naredba dobi moč, ko se razglasi v občini.

Regent odklonil zahteve vlade.

Beograd, 21. aprila. (Izvirno poročilo.) Regent je danes odgovoril na znani Protićev memorandum od sobote. V političnih krogih se govori, da je regent zahteve vlade odklonil. Vlada je namreč zahtevala pooblastilo, da sme parlament odgoditi, oziroma razpustiti ter na podlagi naredbe objaviti volilni red in izvesti volitve. Drugi predlog je bil, da li regent dovoli znižati naredbenim potom kvorum in na ta način omogočiti parlamentarno delo. Regent ni prestal niti na eno, niti na drugo, vendar pa demisije doslej še ni sprejel.

NOVE KOMUNISTIČNE SABOTAŽE NA ŽELEZNICAH.

Beograd, 21. aprila. (Izvirno poročilo). Kakor sporoča ministrstvo saobračaja je prišlo tekom včerajšnjega dne do novih sabotaž na progah, kjer se vrši promet. Pri Veliki Gorici in Hotočniku so dozdaj še neznani zločinci snedli tračnice, blizu Dervente so streljali na vlakovodjo in ga ranili. Hujših nesreč dosedaj k sreči še ni bilo.

ORIENT EKSPRES VOZI PREKO DUNAJA

Dunaj, 21. aprila. (Izvirno poročilo). Radi železničarskega štrajka v Jugoslaviji bo vozil orient ekspres odslej preko Dunaja, brzovlak Dunaj-Trst pa preko Beljaka in Trbiža.

POŽAR V DRAVLJAH.

Sinoči po 11. uri so opazili ljubljanski šetalci velik odsev, izvirajoč od požara, v smeri proti Šiški. Kakor smo mogli dognati, je izbruhnil na sedaj še nepojasnjen način v Dravljah požar. Gorela so tri poslopja. Streli, ki so se istočasno slišali in ki so Ljubljančane zelo razburili, so bili najbrž signalni streli, s katerimi je vojaštvo opozarjalo na na požar.

Pred odločitvijo!

Stavkujoči so napravili pogreško. Niso obvestili javnosti, in pred stavko podali svojih zahtev ultimativno. Presenetili so javnost z nenadnim izbruhom in izgubili s tem simpatije. Storili so vse to v trenutku, ko nam v San Remu režejo mejo. V tem nameravanem presenečenju se kaže, da ima stavka politični komunistični značaj.

Drugo pogreško je napravila vlada. Ona ve, da je velika večina železničarjev pri stavki iz mezdnih razlogov. Predno je prijela za orožje, bi bila morala poskusiti še druga sredstva, ponuditi izboljšanje stanja, ponuditi pogajanja o pragmatiki, in končno še le poseči po sili, toda le proti onim, ki hočejo delavstvo zlorabiti za svoje hujskanje, za svoje meglene in zmedene nasilne komunistične svrhe, — ne pa proti vsemu delavstvu.

Pogreške so sedaj storjene. Mi gotovo ne podpiramo „vlade naroda nesreče“, vlade zagrizenih politikov. Toda nam je za državo. Za njo nam je in za nobeno stranko. Ne odobravamo, da je nesposobna vlada opustila druga sredstva in posegla najprej po zadnjem, toda, ker se je to zgodilo, ne pomaga nič druzega, nego: Vlada idi, delavstvo se vrni na delo. To pomeni premirje, ki omogoči, da se ugodi neposredno na te mezdnim zahtevam in želji po pragmatiki, in ki spravi zopet naš državni voz v red. Včeraj so železničarji baje proglasili svojo stavko za politično. — Čim so napravili ta nesrečni korak, izgubi njihova borba delavski značaj in postane politična borba. Delavci morajo v mezdni borbi zmagati, komunisti morajo v politični borbi propasti.

Štrajk in Z. J. Ž.

Nastop „Saveza prometnih in transportnih delavcev“ pri proklamiranju štrajka, je bil zelo, zelo čuden. O tako važnem vprašanju, kot je štrajk, je doslej sklepalo vedno celokupno članstvo potem, ko je potekel rok za odgovor na pravilno vložene zahteve. Pri sedanji stavki je vse to odpadlo. Štrajk je bil sklenjen na odborovi seji „Saveza“ in se je članom, kakor nečlanom „Saveza“ sporočil sklep, ne da bi se o njem debatiralo in glasovalo. Zveza jugoslovanskih železničarjev pa o stavki sploh ni bila obveščena. Če se je „Savezu“ šlo za sama stanovska, železničarska vprašanja, čemu potem ni povabil Zveze in jej dovolil zastopnika v stavkovnem odboru?

Vse to dokazuje, da ima stavka druge namene. V tem slučaju nastop „Saveza“ ni bil nepremišljen, temveč nasprotno, dobro premišljen. Danes nihče več ne dvomi o tem, da je stavka politična. Izzvan je boj med države in politično komunistično stranko. V ta boj so pognali tudi „Savez“, organizacijo, ki izjavlja, da ni politična.

„Zveza jugoslovanskih železničarjev“ ni mogla zavzeti drugega stališča. Ko je bil štrajk proglašen, je svojim članom nasvetovala pasivnost, ker na eni strani ni hotela svojih članov pošiljati v nevarnost (kako jih je vlada za časa lanske politične stavke „ščitila“, je javnosti znano), na drugi strani pa bi bilo to tudi težko z ozirom na mačehovsko postopanje vseh dosedanjih vlad napram „Zvezi“ in njenim zahtevam. To priliko je hotela „Zveza“ vporabiti v to, da ponovno zahteva odobritev službene pragmatike. Le-ta jej je sedaj zasigurana. Vrhu tega je nastopila še vojaška sila in „Zveza“, ki štrajka ni proklamirala, nima povoda, da bi se vojaški sili upirala; zato je proglasila konec pasivnosti.

Povdarjati je treba, da prebivalstvo nastop „Zveze“ splošno pozdravlja. Sploh pa se je za štrajk velik del prebivalstva ogreval samo toliko časa, dokler se je mislilo, da je cela akcija naperjena proti draginji. Komunisti so znali bedni položaj prebivalstva spretno izrabiti. Ko pa se je izvedelo, da gre za 200 odstotno povišanje draginjskih doklad, kar bi povzročilo za vse prebivalstvo novo draginjo, za železničarje pa izboljšanje kvečjemu samo za en teden; ko se je nadalje izvedelo za nekorektno postopanje „Saveza“, se je prebivalstvo jelo držati bolj rezervirano napram stavki.

Želeti bi bilo, da bi že skoro zmagala pamet. Draginje ne odpravimo s tem, da zahtevamo 200 odstotkov poviška, tudi ne z eventuelno diktaturo proletarijata, temveč edino le s tem, da na eni strani več produciramo, na drugi pa z vsemi sredstvi delamo na to, da s

Boj za naše meje.

(Iz cikla »Prvo leto Jugoslavije«)

Ob novem letu 1919 smo preko cele Koroške imeli vojno fronto proti številnim organiziranim nemškim četam, ki so pritiskale proti jugu. Na novega leta dan je mnogotisočglava množica manifestirala v Ljubljani za osvobojenje koroških Slovencev. Ustanovila se je koroška prostovoljska legija. Naše čete so osvobodile in zasedle Prekmurje in Medjimurje. V Mariboru so Nemci nastopili sovražno proti nam in hoteli odcepiti to mesto in vso njegovo slovensko okolico. Naše čete pod vodstvom generala Majstra so morale neprestano stati na straži in najhujši hujskači so se morali odpraviti preko meje. Na Hrvatskem je bilo vse v razsulu po prevratnih dogodkih jeseni 1918, na južnem Ogrskem, v jugoslovanski Vojvodini, je sedela francoska okupacijska vojska. Črnagora je mrgolela dezerterjev in laških špijonov. Povsod so sedeli pristaši Franka in Šusteršiča, pozneje organiziranih v drugih strankah; povsod kopice Nemcev in Židov, povsod nemški in laški špijoni, verižniki, nezadovoljneži itd. V Ljubljani je bilo treba »čistiti« ostanke spomenikov, izganjati razne ostanke prejšnjega režima in obenem stati na straži na vseh mejah, proti Lahom, Nemcem, Madjarom, boljševikom, Bolgarom, Arnautom, dezerterjem, tihotapcem; in notranjih sovražnikov je bilo skoraj ravno toliko. Boljševiki so hujskali delavce, nemškutarji obrtnike in trgovce, židje in frankovci Hrvate, verižniki pa vse skupaj. Toda od vseh strani je donel klic po delu. Listi iz januarja 1919 nam kažejo sliko te obče razdrapanosti, obenem pa sliko skrajnega napora. Tuja agitacija je zahtevala koroško republiko, Mursko Soboto so nam Madjari zopet vzeli. Regent izjavi 6. januarja, da treba pravično rešiti agrarno vprašanje in da ima vlada posvetiti glavno skrb prehrani siromašnih slojev, preskrbi vojnih invalidov, obnovi opustošene in razdejane domovine. Vsa ta obnova pa je bila le mogoča z majhnimi in domačimi sredstvi in v očigled splošnemu uničenju, dočim je Italija zasedla najlepše naše primorske pokrajine, zarobila nad en milijon duš jugoslovanskega naroda in nas popolnoma odrezala od morja! Desettisoči beguncev iz Primorja in tisoči beguncev iz Koroške so povečali bedo in zmedo. Na koroški fronti so boji trajali in poleg Murske Sobote smo izgubili Podklošter, Podroščico in vso Zilo. Istočasno so se vršile v Zagrebu in v mnogih bosanskih in hrvatskih mestih silovite demonstracije proti Italijanom, v Zagrebu samem je demonstriralo nad tridesettisoč ljudi. Zagrebu so sledili Osijek, Zemun, Petrovaradin, Varaždin, Karlovac, Petrinja, Split. Pričenja konflikt Italije z Wilsonom, ki zastopa naše pravične zahteve vsaj deloma. Zagreb praznuje bratski srbski pravoslavni božič. Sestavljajo se liste bivših avstrijskih konfidentov, decemberski vojaški izgredniki so vsled upora obsojeni na ječo.

Iz Koroške prihajajo vedno bolj vznemirljive vesti. Nemške čete zasedejo Borovlje in Železno kapljo, in dočim praznuje Medjimurje svoje osvobojenje izpod Madjarov, udro od Lahov plačani Arnavti na Kosovo polje, razni plačanci pa v Črnogoro in Hercegovino. V Nemčiji revolucija, na Ogrskem kaos, ob ogrski meji in na Koroškem bitke. V Beogradu francosko-srbsko armadno poveljstvo. Civilni uradniki se šele zbirajo, potujejo iz Francije, Anglije ali Grške nazaj v Srbijo, več kot polovica jih manjka, na hrvatskih železnicah uradniki in delavci sami Madjari, v Vojvodini pa povrhu tega še v madjarskih rokah pošta in brzojav, občine in mesta, velika županstva in sodišča. Druge armade smejo domov, povsod je demobilizacija v teku, le srbska armada mora na stražo mnogo tisoč kilometrov dolgih mej. Treba je zasesti in osigurati mejo proti Arnautom, vse albanske in bolgarske gore in banatske ravnine. Hrvatska in Slovenija mobilizirajo letnike 1895 do 1899 in ker pride samo tretjina mobilizirancev je treba ostali dve tretjini deloma s silo, deloma s prepričevalno besedo privesti k izpolnjevanju dolžnosti. Od kod pa preskrbeti za čete obleke, obutev, hrano in municijo, kako vzdržati promet brez materijala, brez premoga, brez osobja, kako preskrbeti prebivalstvu prehrano? Če pomislimo danes, kako je bilo pred enim letom, moramo reči, da smo izvršili čudeže. Srbske divizije pa so pohitele na zapad in se pomešale s hrvatskimi in slovenskimi četami ter šle na stražo v Dalmacijo, Hrvatsko, v Črnogoro in Slovenijo proti Italijanom, v Prekmurje proti Madjarom, na Koroško in Štajersko proti Nemcem. Jugoslovanske legije prihajajo v svojo domovino, za katero so se borile v inozemstvu na antantini strani, deloma proti njeni volji in večinoma brez njene pomoči. Iz zasedenega ozemlja prihajajo obupni klici primorskih Slovencev in Hrvatov, vsak dan odhajajo naše deputacije v Pariz, vsak drugi dan prihajajo v zameno italijanske, francoske in ameriške oficirske misije, Amerikanci študirat severno mejo, Lahi kaznovat in strahovat Francozi pa nakupovat žito v poslu orijentske armade. Naše železnice, naše ladje na rekah, naše telefonske proge in jedini prostori, ki so nam ob občem razsulu ostali, se uporabija najprej za te zaveznike, ki nas sedaj več ne rabijo tako kakor nekoč in ki so nam deloma ravnotako sovražni, kakor svoječasno Nemci in Madjari.

Na Reki pride do laških demonstracij, pri katerih ranilo majorja Miliča. Dalmatinski učitelji se obrnejo na Wilsona. Istočasno s političnim in gospodarskim delom se pričenja tudi kulturno. Otvori se novo srbsko gledališče v Novem Sadu. Vlada izvede prvo žigosanje bankovcev, antantine čete zasedejo Cetinje, ministrski svet uvede gregorijanski koledar, v Banatu se otvori redni železniški promet. V Gradec prispe slovita ameriška misija s polkovnikom Milesom in se da informirati od nemškega deželnega glavarja. Iz zasedenega ozemlja prihajajo pritožbe vsled velikih laških nasilj, ki se ponavljajo v vaseh in občinah. V Gradcu se vodijo pogajanja med nami in Korošci ter Amerikanci z ozirom na našo severno mejo. Izvoz živeža iz Jugoslavije se prepove, ustanovi se Uradni list, poštna ravnateljstva, ugotovi se število delegatov za narodno predstavništvo. Boji na Koroškem se končajo s premirjem, Miles-Coolidgejeva ameriška komisija odide na Koroško, Mednarodna komisija preiskuje v Zagrebu, da li so res laški oficirji bili tam dejansko napadeni. Laško časopisje nas silno napada.

Na Reki manifestirajo Jugoslovani proti Lahom. Ameriška misija dospe v Maribor, kjer prirede Nemci velik obhod z demonstracijo, napadejo mestni magistrat in stražo, insultirajo naše oficirje, dokler jih vojaštvo ne nažene, pri čemur imajo Nemci nekaj žrtev. V Ljubljano prispe laški general Segre. Na zasedenem ozemlju so prepovedali Lahi naše zastave, poduk v našem jeziku ter napolnili vse ječe z našimi ljudmi. V Zagreb in Maribor pride francoski major Montegu gledat, koliko je resnice na nemških trditvah vsled mariborskih dogodkov

poženejo cene nazaj. Dol s cenami! bi moral biti danes klic vseh, ki trpe pod težo draginje, med katerimi niso samo komunisti, temveč še veliko drugih. Na mah težkih posledic vojne ne odstranimo, pač pa polagoma. Prvo je: cene ne smejo več kvišku, drugo pa: cene morajo nazaj! Najvažnejše življenske potrebščine naj se monopolizirajo, da bomo imeli vsaj kruha zadosti in poceni. V tem je rešitev! Zvezar.

V kaosu.

Danes vemo: protidržavnim elementom, kojih voditelji so se pritepli iz vseh strani, se je posrečilo organizirati napad na državo. Žalostno je, če kak mažarski Wallisch sme v Ljubljani nemoteno v nemškem jeziku hujskati proti državi.

Vsa krivda zadene vlado. Ona je gojila gada na svojih prsih. Na eni strani s tem, da ni bila dovolj odločna proti razdirajočim elementom, na drugi pa s svojo pasivnostjo napram veleverižnikom in velekapitalistom. Na zahteve konzumentov, naj se izvoz najpotrebnejših živil, dokler potreba domačega trga ni krita, ustavi, se ni ozirala. Lastno valuto je ubijala s tem, da je izvažala proti takozvani „zdravi“ tuji valuti. Nič se ni storilo, da bi se ustavilo naraščanje cen najpotrebnejših življenskih potrebščin. Draginjske ankete so dosegle ravno nasprotno. Postopanje vlade napram prekupčevalcem dražilcem je bilo preveč obzirno.

Reglašamo s tem, da je treba zatreti vsako protidržavno gibanje in korenito izčistiti vrste. Kar ne spada sem — čez mejo! Vse to pa ne bo imelo trajnega uspeha, ako trpeča masa v postopanju vlade ne vidi tudi zaščite najnižjih in najbednejših. Ljudje bodo gotovo potrpeli in uvaževali težke posledice vojne, ako ne bodo videli na vsak korak verižniške mantilje in avta. Dokler pa vidijo, da imajo eni preveč, drugi pa premalo za življenje, dokler je državna avtoriteta razredna, toliko časa trajnega miru ne bo. Kdor ni zmožen lotiti se resnega dela v tem smislu, ta ne more voditi naroda. Koliko časa bodete volitve še zavlačevali? Ali ni že zadosti kaosa?

Mimo starih hib.

Ako bi v skupnonarodnem razvoju ne bila po navadi taka razdalja med dobro voljo in uspehom, bi bili Slovenci Krezus med narodi. Naša povestnica zadnjih 70 let, velika grobnica tisočev najlepših rezolucij, v nežni mladosti umrlih društev, v kali zamorjenih podjetij, priča, da stavek ne zveni tako neopravičeno tjavendan. Pa ne jadikujmo, ni časa niti za izpoved.

Pred mesecem se je ustanovila Jugoslovenska Matica. To ni več čisto domača zadeva. Vse državno sosedstvo Jugoslavije je komentiralo vest o novi organizaciji, nekateri s prijateljsko simpatijo, nekateri pa niso mogli skriti med vrstami svoje zadrege. Uspeh in neuspeh Jugoslovenske Matice ne gre več popolnoma na rovaš ali zaslugo organizacije same, njena usoda je spletena z ugledom ali neugledom cele jugoslovanske kulture in naše organizačne nadarjenosti. Čim razširnejše bo delovanje Jugoslovanske Matice, čim agilnejše bo napredovalo to delovanje, čim večje bode število članov in čim izdatnejša bodo gmotna sredstva, tim lažje in prej bo uresničen program: postaviti neomajno gmotno in kulturno podlago za zasigurani obstoj vsega izvendržavnega jugoslovanstva in pripomoči z domačo akcijo do čimprejšnjega definitivnega ujedinjenja tradicionalno diferenciranih kulturnih oblik.

Da pa ne dopustimo zopet stare naše hibe, ne smemo pasti v tolikrat ponovljeno našo napako: po pardnevnem vzhičenju prepustiti započeto delo usodi in birokratski komodnosti. Ako si namreč mi Slovenci ne bomo znali privzgojiti neke potrebne mere vztrajnosti v organizačnem snovanju, so vse naše namere na kulturnem poprišču raklitčna deca. Nemci niso naši prijatelji, ne kvari pa značaja, se učiti tudi od nasprotnika.

Naj se torej nikdo ne zaziblje v dozdevno upravičljivo zavest, da je storil svojo dolžnost, ako je slučajno pridobil par članov ali vplačal svoj mesečni delež. Organizacija ni dovršena, dokler ji ne pripadejo vsi zavedni Jugoslovani brez razlike stanu stranke in spola. Njen program je izčrpan še le z ujedinjenjem vseh Jugoslovanov. Nastale podružnice naj nemudoma prično z praktičnim izvrševanjem programatičn. nalog. Podružniški odbori naj ne zamude nobene prilike, nabiralci članov naj izrabijo vso svojo zgovornost. Društvena pravila so široka, tako da skoraj ni sredstva, ki bi se ne dalo uporabiti v družbino korist. A kar je glavno in kar ponavljamo še enkrat: neutrudljiva vztrajnost na prvem mestu. Potem se nam ni bati, da utone pol milliona naših rojakov v sovražni tujini in da omahne naša narodna zavest v mejah naše države.

P. P.

K volitvam v Čehoslovaški.

Po poročilih, ki prihajalo iz Čehoslovaške o nedeliskih volitvah, si zaenkrat še ni mogoče napraviti jasne in precizne slike. Če (povdarjam: Če!) so poročila glede Prage točna, tedaj so tam socijalistične stranke, ki so pri občinskih volitvah lanskega junija, stvorile socijalistični blok in kot take dobile skupaj 188 tisoč glasov od 332.000, utrpele zgubo 90.000 glasov. Tekom enega pre-cel socijalističnega leta 90.000 glasov po vodi... To da misliti! Kje je vzrok? Mislim, da v prevelikih obljubah, ki jih socijalisti dajejo, pozneje pa ne uresničijo.

Kakor se da sklepati po sporočenih številkah, je ostal vrstni red čeških strank, po moči isti, kot je bil po občinskih volitvah, za soc. demokrati so najmočnejši agrarci, druga najmočnejša socijalistična stranka so češkoslovaški socijalisti, na četrtem mestu je češka ljudska stranka, za njimi prideto narodni demokrati. To razmerje se bo pa najbrže spremenilo v korist ljudski stranki (klerikalci) vsled izida na Slovaškem, kjer bodo skoro gotovo zmagovalci. Perspektive razmer v bodoči Narodni skupščini se že kažejo, za Republiko, češko republiko, nikakor ne prerožnate.

Končni izid volitev v Narodno skupščino bo znan šele, ko izvede 3. skrutinij svoje delo in to bo najprej v nedeljo.

Ozemlje ČSR je razdeljeno na 23 volilnih okrajev, kojih prvi (praški) voli 45 poslancev, drugi (Pardubice) 11, tretji (Kraljev Gradec) 12, četrti (Mlada Boleslava) 17. 5. (Češka Lipa) 13, 6. (Lovni) 17. 7. (Karlovi Vari) 12, 8. (Plzen) 17. 9 (Češke Budjejovice) 13. 10. (Jiglava) 9, 11. (Brno) 16. 12. (Olomuc) 17, 13. (Ogrsko Gradišče) 8. 14. (Moravska Ostrava) 14: slovaški okraji 15. (Trnav) 9. 16. (Novi Zamei) 11. 17 (Turčanski sv. Martin) 11. 18. (Banska Bistrica) 7. 19 (Liptovski sv. Miklavž) 6. 20. (Košice) 7. 21. (Prešov) 10, 22. (Tešin) 9. Podkarpatska Rusija voli 9 poslancev.

V ČsR se voli po listinah, ki se jih ne sme izpreminjati. Vsaka stranka ki se udeleži volitev mora priglasiti svojo listino.

Prvi skrutinij se vrši na ta način, da se po volilnih okrajih seštejejo veljavno oddani glasovi vseh strank skupaj, ta vsota se deli s številom mandatov: celo število kvocijenta je volilno število, s katerim se deli število glasov posameznih strank: na ta način dobljeni kvocijent poda število mandatov, ki odpadejo na posamezne stranke oz. njihove kandidate v vrstnem redu, kakor so v kandidatni listini navedeni.

Ostanki glasov iz cele republike se nato sporoče centralni komisiji pri notranjem ministrstvu, kjer se glasovi sešteje in dele s številom še ne zasedenih mandatov več 1 in s tem volilnim številom deli ostanek glasov posameznih strank cele republike, in sicer samo onih strank, ki so dobile vsega vsaj 20.000 glasov, ali pa če je oddano za stranko vsaj toliko glasov, kolikor znaša prvo volilno število, če je to manjše kot 20.000 in ki so podale drugemu skrutiniju kandidatno listino. Kandidatna listina za drugi skrutinij mora v poljubnem vrstnem redu obsegati imena kandidatov, ki so bili prvič v kakem volilnem okraju kandidirani pa še ne izvoljeni. Na ta način lahko pridejo do izvolitve kandidati, ki so pri prvem skrutiniju propadli, ki jih pa stranka hoče imeti v skupščini.

Ker se zgodi, da se z delitvijo pri drugem skrutiniju zasede lahko en mandat več, kot bi se smelo, se ta presežni mandat odšteje stranki ki je pri delitvi v drugem skrutiniju imela najmanjši ostanek, za slučaj enakih ostankov pa stranka, ki je dobila manj glasov v republiki.

Če pa v drugem skrutiniju niso vsi mandati zasedeni, se pa prideli po en mandat strankam, ki imajo po delitvi pri drugem skrutiniju večji ostanek, dokler tako vsi mandati niso zasedeni. Pri enakem številu se da mandat stranki, ki je dobila največ glasov v republiki: če je pa to število enako, odloča žreb. — c.

Stavka.

Včerajšni dan.

Komunistični železničarji so včeraj dopoldne mobilizirali svoje žene, da so poskušale pritisk na vlado. Tekom prejšnje noči so vojaške patrulje v spremstvu stražnikov poiskale okrog 60 stavkujočih železničarjev na njihovih domovih ter jih odvedle v službo. Vest se je zjutraj po bliskovito raznesla po mestu. Iskali so tudi voditelja Marcela Žorgo, ki pa je začasno neznano kam izginil; niso ga mogli dobiti.

Železničarske žene so ogorčene in razburjene prišle na Vodnikov trg, od tam pred Mestni dom. Improvizirana je bila takoj protestna skupščina. Govornici Dežman in Tuma, ženi strojevodij državne železnice, sta hrupno protestirali proti temu „nasilju“.

Ženske so se zbrale v povorko ter v dolgi vrsti odkorakale proti deželni vladi. Potoma so se jim pridružili še stavkujoči železničarji. Okoli 10. ure dopoldne se je pred palačo na Bleiweisovi cesti zbrala okoli 2000 demonstrantov broječa množica.

K predsedniku deželne vlade dr. J. Brejcu je odšla petčlanska ženska deputacija ter mu izročila resolucijo, v kateri žene komunističnih železničarjev protestirajo proti vmešavanju vojaških oblasti v železničarsko službo in zahtevajo izpustitev aretiranih mož. Predsednik dr. Brejc je deputaciji negativno odgovoril in to zelo nemilostno.

Ko je množica demonstrantov zaznala za odgovor, dvignila je burne klice proti vladi.

Na improviziranem shodu na Trati je poleg neke govornice govoril tudi g. Rudolf Golouh, poudarjajoč, da se je strokovna komisija posvetovala o položaju in da je sklenjeno proglasiti generalno delavsko stavko po vsej Jugoslaviji, rudarji da že nocoj opuste delo po vseh rudnikih Slovenije.

Železničarji - demonstrantje so se po shodu razšli.

* * *

Opoldne je odhajal prvi vlak proti Jesenicam. Spremljala ga je vojaška straža. Na križišču proge na Dunajski cesti so demonstrantje sprejeli vlak z burnimi klici ogorčenja. Nekateri so metali kamenje. Močnejši varnostni patrulji se je posrečilo demonstrante razgnati. — V carinskih skladiščih so včeraj ves dan marljivo uradovali. Začeli so že v mesto voziti razno blago, zlasti moko. Do kakih sabotažnih činov in aretacij tekom včerajšnjega dneva ni prišlo. Pač pa so vojaške patrulje tekom dneva prijele zopet več železničarjev, ki bi se bili morali odzvati poklicu na orožne vaje, a se niso. Spremljale so vsak transport množice do 100 demonstrantov. Mir se ni kalil nikjer.

Jugoslavija.

Stališče »Zveze« v Mariboru.

Maribor, 21. aprila. (Izvirno poročilo.) Danes zjutraj je imela podružnica »Zveze« novo sejo, na kateri je še enkrat sklepala o pozivu »Osrednjega odbora« glede obnove dela, in sicer na podlagi novih poročil, ki so jih prinesli delegati iz Ljubljane. Sprejeta je bila resolucija, ki izjavlja: Vojaški obvezanci se odzovejo vpoklicu pri delu pa naj ne porabijo na svojo delavsko solidarnost in železničarsko čast. — Kakor hitro pa dobi položaj protidržavno ali protinarodno lice, takrat stori vsak narodni železničar svojo službeno dolžnost.

Uren minister.

LDU Beograd, 20 aprila. Minister dr. Šurmin je danes v ministrskem svetu interveniral glede vprašanja železničarjev.

Avtor ustavnega načrta.

Zagreb, 21. aprila. (Izvirno poročilo.) Ustavni načrt, o katerem razpravlja sedaj ministrski svet, je sestavil zagrebški vseučiliški profesor M. Polić.

General Hadžić poveljnik v Bosni.

Beograd, 21. aprila. (Izvirno poročilo.) Bivši vojni minister, general Hadžić je imenovan za poveljnika naših čet v Bosni.

POVRAČILO DRŽAVNEGA POSOJILA.

LDU Beograd, 19. aprila. Ker največjemu delu državnih bonov po 5% v kronah poteče rok začetkom meseca maja, se ravnatelstvu državnih dolgov priporočajo sedaj instrukcije, ki se bodo izdale finančni oblasti glede izplačila teh bonov. Trdi se, da bodo vsi boni plačani v roku ter da ne bo nobene prolongacije.

Razna poročila.

Wilson zopet vodi vlado.

LDU Split, 20. aprila. Italijanski listi poročajo iz Washingtona, da je predsednik Wilson prvič po svoji bolezni predsedoval minstrskemu svetu dne 15. aprila. Wilson je bil iskreno sprejet od članov kabineta.

Angleški parlament sprejel mirovno pogodbo z Avstrijo in Bolgarijo.

LDU London, 20. aprila. Poslanska zbornica je sprejela v tretjem čitanju s 156 glasovi proti 20 glasovom zakonski načrt glede ratifikacije mirovne pogodbe z Avstrijo in Bolgarijo.

Ubogi komunistični vodja.

LDU Berlin, 21. aprila. »Berliner Tageblatt« javlja iz Dresdena: V Hebu aretirani komunist Hoelz je poskušal uničiti zakladnico, glasečo se na 245.000 mark in izstavljene od neke banke. Hoelza je imel v svoji obleki všitih mnogo briljanov v ogromni vrednosti.

Kongres zdravnikov v Dresdenu.

LDU Berlin, 20. aprila. »Berliner Tageblat« javlja iz Dresdena: Tu se je vršil prvič po izbruhu vojne 32. kongres zdravnikov za notranjo medicino, katerega se je udeležilo tudi nad 300 zdravnikov iz Avstrije.

BORZA.

LDU Curih, 20. aprila. Praga 9, Zagreb 3.30. Krakov 2.30, Budimpešta 2.50, Dunaj 2.66-2.75.

LDU Dunaj, 20. aprila. Nemške marke 389, švicarski franki 3675, francoski franki 1225, italijanske lire 950, dolarji 200, čehoslovaški 345-378, nove dinarske novčanice 575-625.

Spominjajte se „Družbe sv. Cirila in Metoda!

MILAN SKRBINŠEK:

Odgovor.

(Članek nam je bil izročen še pred tedni, a ga vsled preobloženosti z gradivom nismo mogli doslej priobčiti.)

Oglasil sem se z odkrito in odločno besedo vedno, kadar je bilo treba pokazati na škodljivce našega gledališča, in se je morala spregovoriti beseda v njegov prospeh, v zaščito slovesa našega igralskega stanu, ali če je bilo treba pobiti napačne pojme o tej ali oni panogi gledališke umetnosti. Delal sem vse to brez misli na lastno osebo, da, celo sebi v škodo. Ali moja oseba stopi čisto v ozadje, če gre za naše gledališče! In tako mi je tudi zdaj vseeno, če bodo gotovi ljudje pograbili to sijajno priliko, da me očrnijo, češ vse to tu sem napisal, da rinem z gotovimi nameni svojo osebo v ospredje. Tako sem s kratkim dodatkom končal svoj članek »Pol sezone v drami«, in glej — res je prizadeti »pograbil to sijajno priliko« in je zašel čisto na osebno polje!

Dotični gospod noče vedeti, da tu ne gre ne za njegovo ne za mojo osebo, temveč za stvar! Dal sem mu za njegov čisto osebni odgovor vedoma že v naprej dobro orožje v roke s tem, da sem govoril o svojem delovanju v Trstu. Vedel sem, da bo to dejstvo izrabil v osebne namene, ali nisem se smel ozirati na to, kajti le na ta način, da sem svoje besede podprl s primerom, kazoč na moje izkustvo, ki ga imam kot bivši svoj ravnatelj, dramaturg, edini režiser in eden glavnih igralcev izza časa mojega delovanja v Trstu, sem mogel dokazati, da vse to delo, ki sem ga v tistem mojem članku zahteval od dramaturga ni le prazna teorija, temveč delo, ki ga je mogoče z lahkoto izvršiti, če je idealno stremljenje tu in — zmožnost.

Idealno stremljenje je dotičnemu gospodu tuje, kajti iz igralca, ki v svojem poklicu govori o ustvarjanju, ki hoče resno umetnost in ne samo komedijantstvo, se — norčuje! In onemu, ki zahteva od vodstva v repertarnem programu moralno tendenco — se roga!

Nisem pričakoval, da bo gospod, čigar delovanje pri ljubljanskem gledališču sem kritično osvetlil, mogel v odgovoru omajati slabo sodbo javnosti o njegovih zmožnostih, a mislil sem vendar, da bo poskušal s stvarnimi razlogi opravičiti svoje delovanje, ali pa da bo molčal, če takšnih razlogov ne bo mogel najti. Ni jih našel, a tudi ni molčal. Zavrniti moje kritike ni mogel, zato pa na vse štiri strani izkričava svoje laži, zavijanja in podtikanja slabih namenov, da bi oblatil tako mojo osebo in odvrnil pozornost javnosti od stvari same.

Laž, to je beseda, ki se nebi smela tekom stvarnih debat nikdar izpregovoriti. Predvsem je potrebno, da obe stranki govorita pravico in resnico kot takšno tudi priznata, četudi zareže v lastno meso, sicer je vsaka zdrava polemika izključena. Že v prvem svojem podlistku je trdil omenjeni gospod stvari, ki so bile neresnične, moral sem ga tudi v tem zavrniti, a nisem hotel rabiti one besede, ker nisem hotel na nizki nivo malenkostnega prerekanja. Dejal sem, da »govori neresnico«. Žal mi danes ni mogoče se tako opisovaje izražati, kajti gospod člankar je nakopičil v svojem kričavem odgovoru, ki ni odgovor, preveč laži, zavijanj in podtikavanja slabih namenov.

Zato, da nisem stavil »pretiranih zahtev«, kakor pravi gospod člankar, najde javnost potrdilo v dejstvu, da mi konzorcij ni obljubil manj mogoče z ozirom na to, da so moje zahteve pretirane, temveč z motivacijo, da je financijelno stanje konzorcija takšno, da takšne gaže in podpore zame — ne zmore. Jaz sem nato svojo zahtevo reduciral, in končno smo se našli na bazi obojestranskega zadovoljstva, kar se tiče financijelnih zahtev.

Engagement sem odklonil jaz, in to radi pogojev čisto umetniškega značaja, ne pa denarnega. Stavil sem kot pogoj, da zavzemam mesto vrhovnega režiserja, in to ne radi slave in oblasti, kar sem v svojem dopisu na konzorcij jasno poudarjal, temveč zato, da zadobim v umetniškem oziru toliko upliva na ensemble, da morem nivo vseh predstav dvigniti. Ali tega pogoja mi ravnateljstvo konzorcija ni hotelo izpolniti. Odklonil sem in podpisal engagement v Sarajevu. Da me ni gnala tja »materijalistična furija vojne«, je dokaz dejstvo, da sem imel tam razmeroma manjše dohodke, kakor bi jih bil imel tu, četudi so mi vse moje pogoje takoj brez vsakega pogajanja izpolnili. Imel sem v Sarajevu v Emilu Nadvorniku kot svojem ravnatelju in v Mariji Veri kot partnerci garancije, da bom deloval na odru visoke umetniške stopinje, žrtvoval sem torej v resnici denarno bogatstvo (?) — umetniškemu!

Da »v vsej širni domovini ni(sem) mogel najti angažmana« tudi ni res. Bil sem angažiran v Sarajevo in pozneje v Zagreb. Ponujan mi je bil tudi engagement v Beogradu, ki ga pa nisem sprejel, a tudi ne mogoče radi tega, ker mi »niso nudili več«, kakor pravi gospod člankar. Do gažnega vprašanja sploh ni prišlo, ker sem že v principu odklonil engagement, in to samo iz čisto umetniških ozirov. Ponujan mi je bil tudi engagement v Novi Sad, kamor sem bil pripravljen iti, a sem prej sprejel vodstvo celjskega gledališča. Zanimalo bo g. člankarja izvedeti, da mi je ravno te dni poslalo tudi tržaško »Dramatično društvo« dopis, v katerem me prosi, da pošljem svoje pogoje, potem ko sem izrazil željo, prevzeti zopet vodstvo ondotnega gledališča.

Da svojega kritičnega podlistka nisem spisal z namenom, da hočem postati ravnatelj lub. dramskega gledališča in ker vidim v g. člankarju nevarnega tekmeca, kakor pravi, sledi že iz tega, da sem ravno tiste dni, ko je začel izhajati moj kritični članek, podpisal pogodbo s celjskim dramatičnim društvom. Članek je končal sedemindvajsetega, pogodba pa nosi datum trilndvajsetega marca!

Vi, gospod člankar, tajite, da ste izrekli besede: »Nam ni treba umetniških predstav itd.«. Meni jih niste rekli, res je, bili ste toliko previdni. Čudno je le, da sta bila dva igralca, ki sta mi vsa obupana in ogorčena, čisto ločena drug od drugega, prišla to povedat. Napram obema ste izrekli te besede in to ne istočasno. Eden mi jih je dal celo pismeno.

Dnevne vesti.

— **Učinek železničarske stavke se čuti v vsem javnem življenju.** Zastal je ne le promet temveč zastaja tudi že trgovina. Učinek železničarske stavke čuti vse javno in privatno življenje. Ker so v provinci odrezani od glavnih mest, širijo kakor se nam telefonično poroča, gotovi elementi najrazličnejše in celo naravnost abotne vesti, n. pr. da so v Ljubljani zmagali komunisti, da so že vpostavljeni sovieti itd. Nujna potreba je, da se vpostavi vsaj poštni promet za časopise, da zvedo ljudje širom Slovenije, kakov je položaj in se ne dajo begati po huiskačih. **Poštna uprava naj predvsem vpostavi ekspedicijo časopisov s tovornimi ali kakoršnimi že koli vlaki, vozovi in avtomobili. Prvi vlaki, ki bodo pričeli voziti, naj ekspedirajo časopise.** To je nujno potrebno za vso javnost, ker tako bodo prekrižani računi onim, ki hočejo zmedo povečati in izkoristiti v svoje namene.

— **Francoski apel na štrajkujoče.** Polkovnik Causev, zastopnik ameriške misije na Dunaju, je brzojavno naprosil obratno ravnateljstvo južne železnice za intervencijo pri odboru stavkujočih, naj bi stavkujoči dopustili vsaj prevoz živilskih vlakov za Dunaj, ker preti Dunaju glad, dočim stoji cela vrsta živilskih vlakov v Logatcu. Causev apelira na stavkujoče, naj se usmilijo gladujočega prebivalstva na Dunaju, posebno žensk in otrok. Odbor stavkujočih je o tem obveščen.

— **Avtomatično naraščanje draginje.** Položaj, ki je nastal vsled železničarske stavke, izrabljajo nekateri trgovci na način, ki zasluži vso graio. Predmeti izginejo iz izložbenih oken, za dva ali tri dni pa se zopet pojavijo - z novimi cenami. Obenem seveda ti trgovci računajo tudi s tem, da občinstvo, čegar misli so zelo okupirane od stavke, tega ne bo opazilo. Pošteni trgovci, nastopite sami proti pijavkam, ki onečaščajo trgovski stan! Opozarjali bi tudi vlado, da malo pogleda za te kulise in izda naredbe, ki bodo preprečile to nesramno izkoriščanje ljudstva.

— **Klic vpijočih v puščavi.** Naš rojak, ki je že šesto leto v Sibiriji, mi piše: »Ne moreš si misliti, kako dolgi so dnevi, meseci in leta, ki jih živim jaz in z menoj še tisoče drugih Jugoslovanov v tej pustini, in vrhutega še brez vsega upanja na rešitev. Najhuje smo bili razočarani takrat, ko so naši sotrpini, tovariši Čehi dobili poziv, naj se vrnejo v domovino. Ti srečniki so odšli že davno. Na naša vprašanja, zakaj gredo domov le Čehi in ne tudi mi, se nam je na veliko žalost odgovorilo: »Čehi so odšli zato, ker so se zanje resno pobrigale češke oblasti, a za vas, Jugoslovane, se dosedaj še ni storilo ničesar.« Torej to je zahvala domovine nam, ki smo se toliko trudili za njeno svobodo, katero sedaj uživajo drugi. Mi pa tu trpimo, se staramo in — umiramo. Merodajne jugoslovanske oblasti, kaj delate, kje ste? O, domovina, kako abotno je tvoje plačilo!

— **O obliki Beograd.** Ena zadnjih številk »Slovenca« razpravlja o oblikah Belgrad, Beli grad in Beograd, ki so vse sedaj pri nas v rabi. »Slovenec« piše, da se prof. dr. A. Breznik zavzema za obliko Belgrad, češ da ni nemškega izvora, temveč stara srbska oblika, iz katere se je razvila poznejša oblika Beograd. »Slovenec« pravilno pripomni, da nam je enoten pravopis krvavo potreben. — Mi bi imeli k temu pripomniti, da nam je ravno glede oblike Beograd potreben enoten pravopis v celi Jugoslaviji in ne samo v Sloveniji. Ker pa nikakor ne moremo od Srbov zahtevati, da na ljubo obliki Belgrad, ki je slučajno pri nas v rabi, čeprav tudi eventuelno ni nemškega izvora, opustijo svojo po njihovem pravopisu edino pravilno obliko Beograd, se bomo morali že tudi mi prilagoditi tej sedanji srbski obliki. Čeprav je Belgrad po mnenju prof. dr. Brezника stara srbska oblika, še vendar to nikakor ne sme upravičevati njene rabe pri nas. Sicer smo pa mnenja, da je navzlic temu oblika Belgrad prišla preko Nemcev med Slovence. Rabimo enotno Beograd že iz ozira na inozemstvo!

Ljubljana.

= **Mariborski hujskač Wallisch** je nastopil kot govornik na predvčerajšnjem shodu stavkujočih pod Rožnikom in sicer je govoril nemški, čeprav ni bilo med navzočim nobenega Nemca. To je pa že vendar skrajna predrznost, da pridelo celo nemški hujskači hujskat naše ljudi k uporu proti državnim oblastem. Čudno je, da so zborovalci, ki hočejo biti bale drugače dobri Jugoslovani, lahko mogli mirno poslušati Nemca, ki se pač kot Nemec gotovo raduje neredov v naši državi. Ako se bodo železničarji bratili s takimi ljudmi, pač gotovo ne bodo pridobili na simpatijah od strani občinstva. Pozivljamo oblasti, da si Wallischa, ki že mesece in mesece neovirano rovari po Mariboru, malo od bližje ogleda. Naše potrpežljivosti mora biti konec. Če bomo mevže nam bodo zrastli črez glavo ljudje, ki sigurno ne bodo mevže.

= **Vsi Koroški v Ljubljani,** moški in ženske, rojeni pred 1. januarjem 1899 v kakšnem kraju pasa A ali B na Koroškem in vse osebe, katere so že od 1. januara 1912 tam pristojne, se morajo takoj javiti s tozadevnimi izkazi na policijskem ravnateljstvu v Ljubljani, Bleiweisova cesta št. 22, soba št. 1.

= **Begunski oddelek** v Ljubljani se preseli 27. t. m. iz finančnega poslopja na Krekovem trgu, št. 1., v poslopje okrajnega glavarstva v Hrenovi ulici št. 11. soba 12. Vsled preselitve je urad dne 27. in 28. t. m. za stranke zaprt.

= **Meščanom** dež. stolnega mesta Ljubljane je imenoval obč. svet v svoji torkovi seji bivšega načelnika krojaške zadruge v Ljubljani gosp. Fran Jeločnika za zasluge, ki si jih je stekel za omenjeno zadrugo kot dolgoletni načelnik.

= **Občni zbor društva drž. uslužbencev** se v četrtek 22. t. m. ne vrši. Prihodnji občni zbor, ki se skliče v kratkem, se objavi v listih. K.

= **I. medicinski ples — odgoden.** Vsled železničarske stavke in po njej nastalih težkih razmer smo primorani odgoditi I. medicinski ples na poznejši čas. Vabila obdrže svojo veljavo. Dan prireditve bomo pravočasno objavili v časopisju. — Odbor DJM. K.

= **Aretiran tat.** Aretiran je bil delavec Jože Kotnik, ker je zelo na sumu, da je gostilničarki in posestnici M. Marinšek na Glincah ukradel konjski komat v vrednosti 700 K. — Domžalčan Lojze Martinčič je izvabil za svojega sobolnika na Tržaški cesti obleko, ko je bil prišel iz deželne bolnišnice. Obleko je prodal. Je aretiran.

= **Tatvina prašičev.** Glede tatvine prašičev so znane nasledne podrobnosti. V mestni klavnici so 18. t. m. nekateri mesarski pomočniki odnesli tri polovice prašičev, last »Vnovčevalnice za živino«. Prašiči so bili vredni 10-12.000 K. Tatvino so izvršili štirje mesarski pomočniki. Prašiče so najprej skrili v neko šupo na Poljanski cesti, drugi dan pa so jih prodali A. F. na Karlovški cesti za 7560 K. Aretirana sta dva mesarska pomočnika. Sociologi so včasi učili, da mesarski pomočniki ne kradejo, ker niso nikdar lačni.

= **Lep demobilizacijski plen.** Na stanovanju bivšega štabnega narednika Frana Juga, ki je svoječasno služil v belgijski vojaški bolnici, so organi kolodvorske policijske ekspoziture zaplenili velike množine raznega demobilizacijskega blaga, zlasti mnogo finega perila, obvez, usnja, avto-plašče in dva triederja. Zaplenjeno blago reprezentira veliko vrednost. Jug je stanoval v Meteličovi ulici št. 19. —

= **Stari časi se vračajo.** Vsled železničarskega štrajka izgleda v Ljubljani skoro tako kot nekdaj, ko še niso poznali vlakov. Iz bližnje, pa tudi iz dalnje okolice prihajajo in zopet odhajajo vozovi naloženi z ljudmi in raznim materijalom. Avtomobilski promet se ne razvija posebno, ker ni dovolj avtomobilov in ker je bencin predrag. Tudi kolesarji se oglašajo. Prihajajo večinoma po časopise. Deželani, ki prihajajo v Ljubljano, se vopče zelo hudujejo na stavkujoče in nikakor ne simpatizirajo z njimi.

= **Prav je, da stavkajo! je** zaklicala včeraj na Vodnikovem trgu neka gospa, ko so šle žene stavkujočih železničarjev v sprevodu mimo. Trg je bil poln ljubljanskih gospodinj in kuharic, ki so razjarjene planile nad provokaterko, jo podrle na tla in pričele pretepati, da jo je komaj rešil stražnik. Razjarjene gospodinje so kričale: Odkar je stavka, je trg prazen, pa še odobruje ta pr... štrajk, da bo še večje pomanjkanje in še večja draginja. Delat, delat naj gredo, pa ne štrajkat.

Zahtevajte „Jugoslavijo“ v vseh gostilnah, kavarnah in brivnicah!!

PRIHOD DELEGATOV JUGOSLOVANSKIH LEGIONARJEV IZ SIBIRIJE.

Člana delegacije jugoslovanskih legionarjev v Sibiriji, poročnik gospod Milivoj Suhopoljac, Zagrebčan, in narednik Branko Frenz iz Novega Sada, sta včeraj okoli 3. popoldne z izvoščkom prispela iz Vrhnike v Ljubljano. Za vožnjo sta izvoščku plačala 300 K.

Prvi jugoslovanski legionarski polk v Sibiriji je pred meseci poslal štiričlansko delegacijo v Jugoslavijo, da ukrene vse potrebno z beograjsko vlado glede transportov jugoslovanskih legionarjev v domovino. Delegacija, obstoječa iz gori imenovanih, ter por. Bogdana Pogačnika, sina bivšega dunajskega našega poslanika Josipa Pogačnika, in slovenskega pesnika dr. V. Molèta, je odšla iz Sibirije na Vladivostok. Tu se je vkrcala na amerikanski transportni parnik »Sheredan«, ki je vkrcaval del čehoslovaških legionarjev. Mimo Japana, Singapora in preko Port Saida je delegacija dospela 20. t. m na parniku »Sheredan« — v Trst. Tu so se ločili, ker se z ozirom na izbruh železničarske stavke niso mogli odločiti za potovanje v Ljubljano. Dr. Molè in Pogačnik sta se odpeljala s čehoslovaškim transportom via Trbiž, dočim sta Suhopoljac in Frenz krenila z vlakom do Logatca. Italijani jima niso delali nikakih ovir pri potovanju in prekoračenju demarkacijske črte. Iz Logatca do Vrhnike sta šla peš. Prtljago sta naložila na mal ročni voziček, katerega jima je peljal mal dečko Logatčan. Iz Vrhnike sta se peljala z izvoščkom. Delegacija je okoli 4 mesece že na potu.

Delegacija ima s seboj uradne dokumente in zelo številna pisma tudi za Slovenijo. Dokumente in pisma predasta merodajni vojaški oblasti v Beogradu, **ki potem pisma** razpošlje posameznim naslovljencem

DAVEK NA VOJNE DOBIČKE.

Vlada je izdala zakon glede pomnožitve dohodka, doseženega med vojno proti rednemu dohodku pred vojno. Ta pomnožitev dohodka v vojnih letih 1914, 1915, 1916, 1917, 1918 in 1919 je podvržena davku, ki ga morajo plačati podjetja, fizične in pravne osebe.

Kot davek na vojne dobičke plačajo domača podjetja:

50 % onega dela višjega dobička, ki ne preseza 5 % napravne glavnice;

60 % onega dela višjega dobička, ki preseza 5 %, toda ne 15 % napravne glavnice;

70 % onega dela višjega dobička, ki preseza 15 %, toda ne 30 % napravne glavnice;

80 % onega dela višjega dobička, ki preseza 30 % napravne glavnice.

Fizične osebe in inozemska podjetja plačajo kot davek na vojne dobičke do vštetega leta 1918:

30 % onega dela višjega dobička, ki ne preseza 10.000 kron;

35 % onega dela višjega dobička, ki preseza 10.000 K, pa ne prestopa 20.000 kron;

40 % onega dela višjega dobička, ki preseza 20.000 kron, pa ne prestopa 40.000 kron;

50 % onega dela višjega dobička, ki preseza 40.000 K, pa ne prestopa 60.000 K;

60 % onega dela višjega dobička, ki preseza 60.000 kron, pa ne prestopa 100.000 kron;

70 % onega dela višjega dobička, ki preseza 100.000 kron, pa ne prestopa 200.000 kron;

80 % onega dela višjega dobička, ki preseza 200.000 kron, pa ne prestopa 500.000 kron;

90 % onega dela višjega dobička, ki preseza 500.000 kron.

Za vojne dobičke iz leta 1919 velja ista lestvica, samo da se deli višjih dobičkov v isti višini namesto v kronah izražajo v dinarjih.

Sport in turistika.

Tenis-odsek sportnega kluba »Ilirija« vabi vse člane »Ilirije«, ki nameravajo igrati tenis, da prijavijo do konca tega meseca svoj pristop k tenis-odseku. Obenem vabimo tudi vse ostalo ljubljansko občinstvo, ki se zanima za tenis-sport, da priglasi svoj pristop, da bode mogoča odločitev, ali se pripravi eno ali več tenis-prostorov. S prirejanjem prvega tenis-prostora se začenja tekom prihodnjega tedna, ko bodo končane adoptacije za izvrševanje lahke atletike na nogometnem prostoru za državnim kolodvorom. K.

Pokrajinske vesti.

Jesenice. Na Jesenicah se ustanavlja Podružnica Jugoslovanske Matice. Pripravljalni odbor je nabral že 100 članov. Zavedni Jeseničani pokažite svoje narodno prepričanje in priglasite takoj svoj pristop k podružnici.

Bled. Aprovizačne razmere na Bledu so skrajno slabe. Razni verižniki pokupijo vsa živila v okolici po vsaki ceni, saj plačujejo logati tujci, ki so nastanjeni po hotelih in vilah, kolikor se zahteva. Zato so tudi cene živilom pri nas izredno visoke. Bilo bi za vse blejske prebivalce koristno, če bi se okrajno glavarstvo zanimalo za zadevo.

Slivnica pri Celju. Ko sem se vračal iz počitnic nazaj v Ljubljano, sem stopil na Slivnici v trgovino G., da si kot strasten kadilec privežem dušo s kakim dimom. Ker pa Ljubljana baje kraje po deželi, kakor je n. pr. Prevorje, Pilštanj, Slivnica in druge s tobakom slabo zalaga, nisem seveda ničesar dobil. Toda to me ni posebno razburilo. Bolelo me je le, da gospa G. s svojim osobjem v tem popolnoma slovenskem kraju še zmiraj nemško kramlja. Slišal sem o tem že prej, a skoraj nisem mogel verjeti. Zdaj sem se uveril sam. Čudim se samo, da kmetje to tako mirno trpe, saj živi gospa G. samo od njihovega denarja.

Ptuj. (Stanovanjska beda.) Pravijo, da je pri nas stanovanjska beda. Navzlic temu pa uporablja klepar Tajhner (po novem Teichner) kar cela dva nadstropja za svoje stanovanje. V prvem nadstropju stanuje, drugo nadstropje pa uporablja za kopalnico. Kako, da tega ne vidi stanovanjska komisija? Tega seveda ne vidijo, a nekega Slovenca so hoteli iztirati iz stanovanja in ko se je dotičnik upiral, se mu je zagrozilo tudi z denarno kaznijo.

Slovenjgradec. Kako potrebna je bila vladna prepoved točenja alkoholnih pijač, nam kaže slučaj v Slovenjgradcu, kjer so se fantje v pijanosti stepli in je bil obstreljen čevljarski pomočnik Mihael Kaiser iz Gradca. Alkoholna prepoved se smatra splošno za opravičeno.

Černomelj. Prejšnji deželni odbor je napravil vodovod za Černomelj in okolico. Veselili smo se vsi, da bomo imeli zdaj vsaj dosti dobre vode in res — dosedaj je je bilo vedno dovolj, če se je tudi včasih vodovod ali monter spuntal. Ni šlo eden ali dva dni, nazadnje pa je voda vendarle pritekla. Sedaj pa že skoraj pol leta nimamo vode pri nas, čeprav jo v okoliških vaseh imajo v izobilju. Doklade plačamo, vode pa ni. Nekateri pravijo, da je monter kriv, ker se mu ne ljubi v rezevoare hoditi, drugi pravijo, da je kriv župan, ker popravе vodovoda noče plačati. Obračamo se na vlado, da nam pomore do vode, da se ne bodo širile nalezljive bolezni, ker moramo rabiti sedaj vodo, v kateri vsi pereio in živino napajajo.

Drobiž.

* **Umeten dež.** Vse predloge, ki se jih je stavilo tekom stoletij, kako bi se dalo na umeten način dobiti dež v poljubni množini, je treba prištevati neplodnim fantazijam. Resnejše pa je treba vzeti iznajdbo Avstralca Balsilija, ker je njegove poskuse na tem polju prevzela in financirala vlada v New South Walesu. V privezanem zrakoplovu, ki opremljen z električnimi pripravami, se vzbuja v višini 1800 do 2000 m električne eksplozije. Vsled teh električnih valov se vzbudi zadostna jonizacija zračnih plasti, ki služi v to, da se združi v zraku se nahajajoča toplota v obliki deževnih kapljic, ki je padejo nato na zemljo! Zanimanje avstralske vlade za to iznajdbo je razumljivo vsled tega, ker pomeni vsako sredstvo, s katerim bi se dvignilo povprečno množino dežja v Avstraliji velikanski dobiček za deželo. Iznajditelj pravi, da bi bile dežne postaje v stanju preprečiti velikanske viharje, ki opustošajo sedaj deželo.

* **Kinematograf v zvezi z Röntgenovim aparatom.** Dva znamenita francoska zdravnika sta sestavila pripravo, nekakšno kombinacijo kinematografa in Röntgenovega aparata, ki omogoča projektiranje gibanja notranjih organov človeškega telesa na filmu. Strokovnjaki-zdravniki si mnogo obetajo od tega izuma in posebno, kar se tiče ostrenja razuma mladih zdravnikov.

* **O umoru Roze Luxemburgove.** Gotovo so še vsem v spominu lanski komunistični (špartakovski) nemiri v Nemčiji, pri katerih sta prišla ob življenje voditelja nemških komunistov Karl Liebknecht in Roza Luxenburgova. „Neue Züricher Zeitung“ prinaša naknadno senzacijonelna odkritja o smrti Roze Luxenburgove. Neki nemški oficirski aspirant, ki je sodeloval v Judeničevi armadi in se sedaj nahaja v Stockholmu, je izjavil sledeče: „Za januarskih nemirov 1919 sem bil s svojim oddelkom komandiran kot straža pri štabu v hotelu „Eden“. V noči od 15. do 16. januarja sta se pripeljala dva avtomobila. Bil sam ravnokar na straži. V avtomobilih sta bila Roza Luxenburgova in Karl Liebknecht, ki sta bila aretirana in semkaj dovedena na zaslišanje. Ko je eden mojih tovarišev, praporščak Hoffmann, sin znanega generala Hoffmanna (ki je pri brest-litovskih pogajanjih tolkel s pestjo po mizi, op.) spoznal Luxenburgovo, jo je močno udaril s puškinim kopitom. Ta udarec je bil gotovo smrten. Za njim je udaril že mrliča korporal Runge, ki je po krivici obsojen, kajti pravi ubojica je bil praporščak Hoffmann; toda njegov oče, general Hoffmann, se je nahajal takrat pri divizijskem štabu v omenjenem hotelu, pa si radi tega lahko tolmačim, zakaj ni bil sin kaznovan. Roza Luxenburgova je bila najprej prenešena v hotel, kjer so še-le opazili, da je že mrtva. Govorilo se je tudi, da jo je poročnik Vogel usmrtil s strelom iz puške, pa to ni istina. Vem, da ni padel niti eden strel, ko smo odpeljali že mrtvo Luxenburgovo iz hotela. Med potjo je na Landwehrkanalu ustavil šofer avtomobil, odprl vrata in izjavil, da ne mara več voziti mrtvega trupla. Šofer in mornar Pope sta zgrabila mrtvo Luxenburgovo in jo vrgla v kanal. Nato je šofer okrenil avtomobil in odpeljali smo se nazaj. Poročnik Vogel in korporal Runge sta obsojena — toda po krivici. Izjava kapetana Welmer-ja, da je slišal strel, je ali izmišljena ali pa zmotna.

* **Žrtev hipnoze.** Pred nekaj dnevi se je vršila pred nekim dunajskim sodiščem interesantna razprava proti neki 15 letni deklici. Stvar se je odigrala na sledeči način: Hipnotizer nekega dunajskega kabareta Otto si je vzel za postrežnico neko 15 letno hčerko služkinje v istem kabaretu. Mati je svojo hčer pred tem vodila s seboj v kabaret, kjer jo je učila, kako se je treba obnašati napram blaziranim posetnikom zabavišča, da se jih potem lahko privabi in »izrabi«. Na ta način se je mlado dekle spoznalo z miljonarjem Jerdikom, ki jo je nekega dne povabil v svoje stanovanje in ji dal piti nekaj čašic likerja. Hipnotizer je izjavil nekje, da je Jerdik dekleta posilil, a Jerdik je trdil, da to ni res, temveč da je hipnotizer Otto deklici sugeriral, naj se tudi ona izjavi v njegovem smislu. Radi tega je tožil hipnotizer miljonarja radi razžaljenja časti. Na razpravi je dekle sprva trdilo, da jo je Jerdik res posilil, toda kmalu nato je svojo izjavo preklicala. Radi tega jo je sodišče obtožilo krivega pričevanja. Njena sestra pa je izjavila, da je dekle bilo pod vplivom hipnotizacije in da radi tega ni kriva. To so potrdile tudi nekatere druge priče, vsled česar jo je sodišče oprostilo, kar je vzela obtoženka popolnoma brezčutno na znanje.

Izdajatelj in odgovorni urednik: Anton Pesek.
Tiska »Učiteljska tiskarna« v Ljubljani.

Kdor se pelje z avtom

v Celje ali v Maribor,

naj se zglasi, prosimo, v našem upravništvu v Ljubljani, Marijin trg 8 ali v uredništvu, Frančiškanska ulica 6. Plačamo nagrado temu, ki bi peljal v Celje ali Maribor mali zavoj „Jugoslavije“ za naše tamkajšnje podružnice. S tem bi ustregel občinstvu, ki željno pričakuje časopisov iz Ljubljane.

Uprava „Jugoslavije“.

Podpirajte

Jugoslovansko Matico!

Domače pridige Sitarjeve Jere.

ENAJSTA PRIDIGA.

Sitarjeva Jera nasvetuje, da bi njena »ljuba mati« prišla k njim stanovat.

»Ali je tvoj nahod boljši danes, Sitar? Kajneda, sem si mislila. In jutri bo gotovo vse zopet dobro. Moj dragi! Ti ne paziš dosti nase, Sitar, res ne. In ti bi vsekakor moral. Četudi samo radi mene. Kaj pa naj bi počela, ako bi se ti kaj pripetilo — a nočem misliti na to; ne, niti misliti ne smem kaj takega. Vseeno pa bi se moral paziti, zakaj nisi močan, Sitar, sam veš, da nisi.«

»Ali ni bila ljuba mati danes zvečer tako srečna pri nas? Ampak veš, tega pa res ni treba, da bi tako kmalu zaspal. Pravim, ali ni bila tako srečna?«

»Ne veš?«

»Kako moreš reči, da ne veš? Saj si moral videti. Ampak ona je pri nas vedno bolj srečna kakor kjerkoli drugje. Ha! Kakšno srce ima ta dobra duša! Rekla bi, da je srce iz satina, tako gladko, tako dobro, tako lahko je. Nič je ne pripravi ob dobro voljo! In potem, ako bi ti le vedel, kako se za te potegne, Sitar! Prepričana sem, ako bi bil desetkrat njen sin, ona te ne bi rajši imela. Ali ne misliš tudi ti tako, Sitar? Kaj, dragi? No daj, odgovori!«

»Kako moreš to reči?«

»Neumnost, Sitar, saj si vendar moral videti. Veš, te ljube duše ne veseli nič bolj kakor razmišljati, kako bi ti ustregla.«

»Ali se ne spominjaš na četrtkov večer, na oštrige v obari, ko si prišel domov? Vse to je moja ljuba mati naredila!« »Jera,« mi pravi, »mrzlo je danes zvečer; ali ne misliš, da bi bilo dragemu Sitarju kaj dobrega po godu, predno gre spat?« »Vidiš, in tako se je zgodilo, Sitar, da so oštrige prišle na mizo. No, ne spi vendar, Sitar; vsaj pet minut me vendar poslušaj. Itak ne govorim dostikrat, Bog ve!«

»In potem, kakšen dirindaj naredi, kedar si z doma, če se tvoje copate ne grejejo za te!«

»Jako dobra je?«

»To se ve, da — vem, da je, Sitar. In, ali ne dela že šest mesecev — čeprav sem li obljubila, da ti tega ne povem — urni mošnjiček za tebe! In to z njenimi očmi — in pri njenih letih!«

»In potem, kakšna kuharica ti je! Jedila dela, skoraj bi rekla, takorekoč iz malo manj kot iz ničl Na vso moč se trudim, da bi jo posnemala, ampak ni me sram priznati, Sitar, da me popolnoma prekaša. Ha! In tiste mnogoštevilne dobre majhne reči, ki bi ti jih naredila — jaz jih ne morem; otroci, — saj veš, Sitar — mi vzamejo toliko časa. Ne morem jih narediti, predragi, in pogosto si očitam, da jih ne morem. No, veš, zaspati pa vendar še ne smeš, Sitar; vsaj pet minut še ne. Moraš me poslušati.«

»Razmišljala sem, preljubi — ha! Ta grdi kašelj, predragi! — premišljevala sem, moj dragi, ako bi jo le mogli pregovoriti, da bi prišla k nam stanovat. No, Sitar, saj še ne moreš spati; to je nemogoče — šele pravkar si kašljal — res, da bi prišla k nam na stanovanje. Kakšen zaklad bi imeli v njej! In potem, Sitar, bi ti nikoli ne bi bilo treba iti spat, ne da bi kaj dobrega in toplega zavžil. In ti to potrebuješ, Sitar.«

»Ne potrebuješ?«

»Neumnost, pa potrebuješ; zakaj ti nisi krepak, Sitar; sam veš, da nisi.«

»Vsekakor bi nam dokaj prihranila pri gospodinjstvu. Ha! Kako dobro oko jma za meso! Ni ga mesarja, ki bi mogel ukaniti drago mater. In potem tudi za kuretino! In kako izvedena je glede pišk! Jaz nisem nikdar znala tako kupovati kakor zna ona. To je že nadarjenost — naravnost nadarjenost.«

»In potem ali se še spominjaš na tiste pečene mesene štruklje?«

»Ne spominjaš se?«

»O, fej te bodi! Star, kolikokrat si mi naravnost očital njene mesene štruklje ter bi rad vedel, zakaj bi jih jaz ne mogla narediti? Jaz se jih vendar nisem mogla drzniti delati za ljubo materjo! Dejala bi, da je to predrznost. Veš, dragi, ako bi pa pri nas bivala, bi vsaki dan lahko imel mesene štruklje. No, nikar se vendar ne premetavaj in ne kolni na mesene štruklje; saj vendar veš, da jih rad ješ, moj dragi.«

»In kakšno roko ima tudi draga mati za skorjo od testenic! Pa to je nekaterim ljudem že prirojeno. Kaj praviš?«

»Zakaj še meni ni prirojeno?«

»Veš, Sitar, to je pa skrutno — brezčutno od tebe; jaz bi tebi ne zinila takega očitka za ves svet ne. In pomisli, preljubi, ljudje ne morejo biti rojeni, kakor bi radi.«

»Kolikokrat bi bil tudi rad, da bi pivo doma zvarili. Ampak jaz se nisem mogla tega naučiti. Kakšno pivo pa naredi ljuba mati!«

»Še nikoli ga nisi pokusil?«

»Res da ne, dobro vem. Ampak spomni se le na tisto pivo, ki smo ga doma imeli; oče ni nikdar hotel piti vina nanj. Najboljša slivovica je bila nič proti njemu.«

»Ti bi rekel, da ne?«

»Ne, v resnici ni bila, Sitar. In potem koliko denarja bi prihranili pri pivu, da bi bila ljuba mati pri nas! In potem bi ti vedno imel svoje lastno, lepo, čisto, dobro, zdravo pivo, Sitar. Kako dobro bi to bilo za te! Zakaj ti nisi krepak, Sitar.«

»In potem od matere narejena sadna žolca in vkuhano sadje, preljubi! Rada priznam, Sitar, da mi je pogosto hudo delo pri srcu, da mrzlim mesom nisi vedno imel cmokov ali kaj takega. Veš, ako bi bila mati pri nas, ti, bi imeli, kar se tiče raznih sadnih štrukljev, celo leto poletje. Ampak jaz nikdar nisem znala vkuhavati sadja — veš, mati pa zna dobro, in to takorekoč malone zastonj.

»In kako dobre zavite nadevane cmoke bi delala za otroke!«

»Kaj so to, zaviti nadevani cmoki?«

»O, tako so okusni — kakor jih naredi ljuba mati.«

»Njeno dušeno obaro si pa že pokusil, Sitar, kaj? Ali se spominjaš? Daj on, saj še ne spiš — ali se spominjaš? In kako rad jo ješ! In jaz vem, da je nikdar nisem delala, da bi te zadovoljila. Ti, kakšna olajšava bi bila zame, če bi bila ljuba mati vedno pri roki, da bi imel obaro, kadar bi jo hotel. Kakšen kamen bi se mi odvalil od srca!«

»In nadalje, kisle kumarice! To nikakor niso kakor kumarice drugih ljudi. In njeno rdeče zelje — tako sveže je kakor piškoti! Pa njeni orehi — in vse druge umetnosti! Kaj, Sitar? Dobro veš, kako rad imaš kisle kumarice, in kako se včasih jezimo radi njih. Vidiš, in ako bi ljuba mati bila pri nas, nikdar ne bi ena beseda padla med nama. Prepričana sem, da me ne bi nič bolj osrečilo, kajti — pa vendar še ne spiš, Sitar? — kajti jaz ne morem trpeti prerekovanja, ali ni res, preljubi?«

»In tudi otroci jo imajo tako radi. Toliko bi mi pomagala pri njih! Veš, da bi bila ljuba mati v hiši, bi me ošpice ali kaj drugega takega, kaj malo skrbele. Kot otroška varuhinja je naravnost pravi zaklad.«

»In kakšna šivilja je pri njenih letih! In krpanje in popravljanje za otroke zdaj že docela presega moje moči, Sitar. Če bi pa imeli mater pri hiši, niti luknjica ne bi ostala nezašita.«

»In še potem, kedar bi prišel pozno domov — Sitar — dobro vem, da včasih moraš priti pozno domov; saj vendar ne morem pričakovati od tebe, da bi vedno doma čepel — potem bi te ljuba mati lahko čakala, in drage duše ne bi nič bolj ne veselilo.«

»In tako, Sitar, preljubi, mislim, da bi bilo najboljše, da bi se ljuba mati k nam preselila, ali ne? Kaj, Sitar? No, saj še ne spiš, dragi. Ali ne misliš, da bi bilo tako najboljše? Praviš, da n e?«

»In še enkrat praviš, da n e? Nočeš je v hiši, praviš?

»Nočeš je, to je jasno?«

»Sitar — Si-Si-tar — Si—i—tar ——«

»Pri teh besedah,« pravi njeni mož, »so Sitarico iznenada zalile solze, jaz pa sem zaspal.«

Priporočajte „JUGOSLAVIJO“!!

Proda se:

Lep čebuleček liter po **K 4·—**, pri odjemu **10 litrov** po **K 3·—** se dobi v trgovini s semeni **Sever & Komp.**, Ljubljana, Wolfova ulica 12.

Kupi se:

Kupim 1 ali 2 **preproge** za pisarno. Ponudbe na upravništvo „Jugoslavije“ pod „**Preproga**“. 437

Službe:

Zlatarski vajenec se takoj sprejme. LUD. ČERNE, juvelir, Ljubljana Wolfova ulica 3. 571

Iščemo izvežbano pisarniško moč vajeno vseh pisarniških poslov ter strojepisja, ki jo sprejmemo takoj. Le pismene ponudbe prosimo pod šifro „**Izvežbana**“ na upravništvo „Jugoslavije“.

Razno:

Išče se družabnik z večjim kapitalom za že dobro idočo obrt, edina svoje stroke v mestu. Cenjene ponudbe prosim na upravo lista pod šifro „A. K“.

Konjska oprema solidno delo vsake vrste po naročilu izdeluje v lastni delavnici in razpošilja na zahtevo po najnižjih cenah

Ivan Logar sedlar,

Gosposvetska cesta št. 13. Ljubljana.

K. Linhart, urar

Gosposvetska c. 7.

Velika zaloga zlatih, srebrnih in niklastih ur, kakor Omega, Schaffhausen, stenske ure z nihalom po najnižji ceni. Popravila se sprejemajo vsak čas in se solidno izvrše. 990

Poravnajte zaostalo naročnino takoj, da se Vam pošiljanje lista ne ustavi!

Kupim vilo

v Ljubljani ali okolici. Pismene ponudbe pod „**Nujno**“ na: **Anončni zavod, Drago Beseljak, Ljubljana, Cankarjevo nabrežje št. 5.**

Kava, čaj

Čokolada
Kakao
Bonbone
Kavni pridatek
Konjak
Rum
Likerje
Šampanjec
Namizna vina
Mandelne
Rozine
Dišave
Paradižnik
Riž
Slive

razpošilja po celem kraljestvu

Jos. Fabiani

Ljubljana, Prešernova ulica št. 54.

Kupujem in prodajam

vse vrste starine (antikvitete) kakor: narodne noše, umetnine, preproge, starinska stekla in porcelan itd., kakor tudi umetno, nerabno zobovje. Koncesijoniran posredovalec pri prodaji in nakupu posestev in nepremičnin. **Albert Derganc**, brivec in starinar, Ljubljana, Frančiškanska ul. 10. 86

Kupujemo

vse vrste **papirja**

po najvišjih dnevnih cenah.

„DRAVA“

veletrgovina s papirjem v Zagrebu. Brzojavi: „Drava“. Zagreb.

Konjak

Pri slabostih vsled starosti, težkočah v želodcu, pešanja moči je **stari vinski konjak** pravo življenje vzbujajoče sredstvo. Dve polliterski steklenici pošlje z zabojem vred kot zaporno blago za 80 K

BENES HERTL, veleposestnik, grad Golič pri Konjicah, Štajersko.

DRVA

suha, mehka in trda, žagana in cepljena dobavi in pripelje na dom **SREBOTNJAK, Kolodvorska ulica štev. 31.** 39

Spretnega, izvežbanega

nabiralca oglasov

sprejmemo **Upravništvo „JUGOSLAVIJE“ Ljubljana**, Marijin trg Št. 8.

Eau de Cologne 250 de la Maison DRIAY-Paris

!! Vant plus que d'or! !!

Vent en gros. — Parfumerie des Fleurs de France.

Kolinska voda Tvrdke DRIAY-Paris 250

Bolj zahtevano kot zlato!

Prodaja na debelo. Parfumerija cvetja Francije.

Ljubljana . ˙ . Pred Škofijo 21.

KNJIGOVODKINJA 555

prvovrstna moč z večletno prakso, samostojna v slovenski in nemški korespondenci ter vseh pisarniških delih, se sprejme proti dobri plači. Hrana in stanovanje v hiši.

FRANC DOLENC, trgovina s špec. in kolon. blagom, — **KRANJ.**

BAKRENIH KOTLOV

večja množina, vseh vrst za pranje, kuho žganja, kuho polente, malih in večjih, ter raznih drugih pride v kratkem iz največje prvovrstne evropske tvornice, od katere glavno zastopstvo imamo mi za celo Jugoslavijo.

Naročila sprejemamo v predzabeležbo po najnižjih dnevnih cenah. Materijal zajamčeno prvovrstni. Naročila prosimo poslati na

„METALLUM“ d. d. za promet železa, kovin in tehničnih proizvodov. Telefon 21-09. ZAGREB, Ilica 112. Brzojavi: „METALLUM“.

Iščemo

prvovrstno kontoristinjo

ki popolnoma obvlada slovensko in nemško stenografijo ter izborno piše na stroju.

Strojne tovarne in livarne v Ljubljani.

Najcenejše žarnice.

Opozarjamo, da imamo v stari zalogi 150 voltne žarnice, katere oddamo na konsumente **za lastno rabo** dokler traja zaloga še po stari ceni. Obrnite se tedaj, predno drugje dražje plačate na našo tvrdko. 110 in 120 voltne žarnice, kakor vse ostale voltaže pridejo v najkrajšem času v prodajo. Oglasite se pravočasno pri tvrdki

„SVETLA“, Ljubljana, Mestni trg št. 25.

SOL 554 **cele vagone takoj od skladišča dobavlja tvrdka**

Ferdo Sert, Maribor, Koroška cesta 21.

Brzojavi: SERT, Maribor. — Tel. Interurban št. 255.

Narodna knjižnica.

1. in 2. snopič: **Val. Vodnik** izbrani spisi. Broš. 8 K.
3.—5. snopič: **Gaudeamus** komedija v štirih dejanjih. Spisal Leonid Andrejev, poslovenil dr. Joža Glonar. Broš. 8·— K.
6.—9. snopič: **Gadje gnezdo.** Povest iz dni trpljenja in nad. Spisal Vladimir Levstik. Broš. 10·— K, vez. 14·— K.
10.—12. snopič: **Bele noči. Mali junak.** Spisal F. M. Dostojevskij, preložil dr. Vlado Beštnik. Broš. 10·— K, vez. 14·— K.
13.—15. snopič: **Moje življenje** Spisal Ivan Cankar. Broš. 10·— K, vez. 14·— K.

Založila in izdala „Zvezna tiskarna“ v Ljubljani.

Slovenska eskomptna banka Ljubljana, Šelenburgova ulica štev. 1.

Interesna skupnost s hrvatsko eskomptno banko in srbsko banko v Zagrebu. Izvršuje vse bančne transakcije najkulantneje. Denarne vloge. — Nakup in prodaja: efektov deviz, valut — eskompt menic akreditivi — borza.

Brzojavni naslov: „ESKOMPTNA“. Interurb. telefonska štev. 146.

Zvezna tiskarna

TISKOVINE VSEH VRST:

časopise, knjige, brošure, cenike, lepake, lepake, vabila, vsporede, račune kuverte in pisemski papir s firmo, vizitke, naslovnice itd. izdela hitro, lično in ceno

Zvezna tiskarna

v Ljubljani, Stari trg 19.

Naročila sprejema tudi upravništvo „Jugoslavije“ v Ljubljani, Marijin trg 8 ter njene podružnice v Mariboru, Glavni trg; v Celju, Kralja Petra cesta in v Ptuju, Prešernova cesta.

Zvezna tiskarna